

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Hořčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lífky v právní věci žalobce: **Staves.cz**, družstvo, sídlem Lipová 370/6, Brno, zastoupen JUDr. Ing. Janem Kopřivou, advokátem, sídlem Zahradnická 6, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**, sídlem Loretánské nám. 5/101, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 11.11.2010, č.j. 113348/2010-TO,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 11.11.2010, č.j. 113348/2010-TO, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.712,- Kč a to k rukám zástupce žalobce JUDr. Ing. Jana Kopřivy, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 20.11.2008 požádal žalobce podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“ nebo „zákon“) Generální konzulát ČR na Ukrajině ve Lvově (dále jen „GK Lvov“) o tyto informace:

1. počet žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů na území ČR za účelem zaměstnání přijatých zastupitelským úřadem v období od 1.1. do 13.7.2008, od 14.7. do 27.7.2008, od 28.7. do 20.11.2008,
2. počet žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů na území ČR za účelem účasti v právnické osobě přijatých zastupitelským úřadem v období od 1.1. do 13.7.2008, od 14.7. do 27.7.2008, od 28.7. do 20.11.2008,

3. k informacím podle bodu 1 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 170 odst. 10 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“),
4. k informacím podle bodu 2 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 170 odst. 10 zákona o pobytu cizinců,
5. k informacím podle bodu 1 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 57 odst. 2 zákona o pobytu cizinců,
6. k informacím podle bodu 2 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 57 odst. 2 zákona o pobytu cizinců,
7. k informacím podle bodu 1 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 57 odst. 3 zákona o pobytu cizinců,
8. k informacím podle bodu 2 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 57 odst. 3 zákona o pobytu cizinců,
9. k informacím podle bodu 1 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 53 odst. 2 zákona o pobytu cizinců,
10. k informacím podle bodu 2 sdělení, v kolika případech uplatnil GK Lvov postup podle § 53 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 11.12.2008, č.j. 100000/114-2008-RVI, byla žádost žalobce o „poskytnutí informace o statistických údajích o žádostech o vízum na Generálním konzulátu České republiky ve Lvově“ odmítnuta, neboť konzulární úseky zastupitelských úřadů neprovádějí plošné statistiky úkonů požadovaných v žádosti, tudíž tyto informace nejsou k dispozici pro potřeby zastupitelských úřadů ani ministerstva. Žádný zákon ani jiný předpis neukládá vést požadovanou evidenci, resp. statistiku.

Rozhodnutím ministra zahraničních věcí č.j. 100000/120-2008-RVI ze dne 20.1.2009 bylo odvolání žalobce zamítnuto. Městský soud v Praze rozsudkem č.j. 10 Ca 57/2009-30 rozhodnutí ministra zahraničních věcí zrušil pro nepřezkoumatelnost. Ministr zahraničních věcí znovu rozhodl dne 11.11.2010 o odvolání žalobce žalobou napadeným rozhodnutím č.j. 113348/2010-TO a odvolání žalobce zamítl, neboť GK Lvov ani žalovaný požadovanými informacemi nedisponuje, protože uvedené statistiky nevede. Dle ministra žalobce požaduje poskytnout novou informaci ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Zároveň požadovanou informaci nelze vytvořit z kapacitních důvodů.

Žalobce s důvody odmítnutí informace nesouhlasí, neboť se nejedná o novou informaci ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce požadoval poskytnutí informací, které se vztahovaly ke skutečnostem, k nimž došlo před podáním jeho žádosti, z čehož plyne, že požadované informace již existovaly. Podle žalobce je nereálné, že by žalovaný nevedl evidenci podaných žádostí a následně vydaných rozhodnutí, a tudíž že by nebylo možné na základě těchto pramenů žalobci odpovědět. Pokud žalovaný tvrdí, že nevede požadované statistiky, nelze odhlédnout od toho, že disponuje evidencemi a informacemi, na základě kterých je možné statistiku vytvořit. Dle čl. 34 odst. 3 Oběžníku pro udělování víz ze dne 4.12.2007, č.j. 307530/2007-KO/5, (dále jen „oběžník“) zastupitelský úřad je povinen archivovat přijaté žádosti o udělení víza, resp. jejich kopie, po jejich vyřízení po dobu 6 let od konce kalendářního roku, v němž byla žádost podána, a to podle čísel žádostí vygenerovaných systémem MVP/EVC řazených v řadě vzestupné, popřípadě podle data podání žádosti. Žalobce dále poukázal na Instrukci pro vydávání víz v rámci systému modernizace vízového procesu MVP/EVC (příloha č. 16 oběžníku), která popisuje způsoby i parametry archivace všech žádostí o vízum, vytváření a aktualizaci statistik, včetně toho, že existuje několik typů dotazů pro vyhledávání a získávání dat

z archivu. Žalobci není známo, zda tento vízový archivační systém je schopen vygenerovat zcela kompletně požadované informace, nicméně jedná se o automatizovaný systém, který je schopen vygenerovat kupříkladu 90 % požadovaných informací s tím, že zbylé informace je nutno dohledat ručně.

Úvaha žalovaného o tom, že lze poskytnout jen informace již statisticky zpracované je dle žaloby v rozporu s účelem zákona o svobodném přístupu k informacím. Kapacitní důvody z hlediska zákona o svobodném přístupu k informacím jsou zcela irelevantní, nezabývají povinný subjekt povinnosti informace poskytnout. To, že správní orgán nevede statistiku o určité věci, neznamená, že požadovanými informacemi nedisponuje. Žalobce je srozuměný s tím, že dohledání požadovaných informací může být časově i finančně náročné, a proto si byl vědom povinnosti uhradit náklady ve smyslu § 17 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Žalobce se v žalobě domáhal, aby mu bylo alespoň umožněno se seznámit s rozsahem vyřizování žádosti o vízum na GK Lvov. V tomto smyslu žalovaný žalobci vyhověl a to na základě nových žádostí informace. Žalobci poskytl informaci o počtu přijatých žádostí o vízum k pobytu do 90 dnů a nad 90 dnů dále počet udělených víz a počet zamítnutých žádostí. Jinou evidenci Generální konzulát ČR ve Lvově nevytváří a proto nemá k dispozici.

Vzhledem k množství přijatých žádostí o víza k pobytu nad 90 dnů, včetně žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za rok 2008 (13.404) je prakticky nemožné i s ohledem na kapacitní možnosti generálního konzulátu, resp. ministerstva, požadované informace vytvořit. Generální konzulát ve Lvově ani konzulátní úseky ostatních zastupitelských úřadů nesledují a ani nemají povinnost sledovat, v kolika případech postupovaly podle jednotlivých ustanovení zákona o pobytu cizinců. V tomto smyslu se dle žalovaného žádost týká zcela nové informace, na kterou se vztahuje ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žalovaný konstatoval, že pouze v případě víz k pobytu do 90 dnů, tzv. schengenských víz, je meritorně rozhodováno v gesci žalovaného (čl. 4 nařízení Evropského parlamentu a rady č. 810/2009). O ostatních typech pobytových víz rozhodují meritorně úřady mimo resort ministerstva zahraničních věcí. Zastupitelské úřady v takových případech vystupují v roli kontaktního místa, žádosti pouze přijímají a spolu s doprovodnými listinami zasílají k rozhodnutí příslušným úřadům do ČR. Žalobce tak žádá o vytvoření nových informací o řízení, v němž žalovaný není v postavení správního orgánu, který rozhoduje ve věci samé. Jelikož zastupitelské úřady žádosti o víza k pobytu nad 90 dnů po jejich přijetí a případném doplnění zasílají správnímu orgánu, není důvod, aby žalovaný vedl statistiku k řízení, v němž zastupitelské úřady nerozhodují, neboť dlouhodobé vízum pouze fyzicky prostřednictvím vízového štítku do cestovního dokladu cizince vyznačí nebo v opačném případě žadateli cestovní doklad vrátí. Žalovaný má k dispozici pouze údaj o celkovém množství podaných žádostí o dlouhodobá víza s odlišením dle výsledku řízení. Dle žalovaného je třeba rozlišit podstatu informačního systému žalovaného na straně jedné (centrální) a archivaci kopií žádostí o dlouhodobá víza v písemné formě na straně druhé (u jednotlivých zastupitelských úřadů).

Rozsah údajů, které obsahuje informační systém žalovaného, je dán § 158 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Tento systém obsahuje údaje v rozsahu každé jednotlivé žádosti o dlouhodobé vízum. Součástí žádosti z povahy věci není a nemůže být údaj o tom, že

zastupitelský úřad se při jejím podání rozhodl využít svého oprávnění provést pohovor nebo uplatnit k žádosti stanovisko. V informačním systému je evidován výsledek řízení, tedy v předmětné době rozhodnutí policie. V tomto rozsahu žalovaný vytváří ke standardnímu časovému období statistiky ke všem jednotlivým zastupitelským úřadům, a proto i poskytuje. Nicméně žalobce se dle žalovaného domáhal vytvoření informace o počtu vytištěných vízových štítků, resp. vrácení cestovních pasů neúspěšným žadatelům. Takové údaje jsou odvislé od toho, zda zastupitelský úřad v době, kdy měl vízový štítek vytisknout a s ním nebo bez něj cestovní doklad vrátit, takový cestovní doklad má od jeho držitele k dispozici. Většinou tomu je tak, ale v některých případech žadatel na výzvu zastupitelského úřadu, aby cestovní doklad po rozhodnutí policie k dispozici dal, nereaguje a není dlouhodobě k zastižení. Proto je požadavek žalobce v celém rozsahu nerealizovatelný. Spisy o činnosti zastupitelských úřadů v řízení o pobytových oprávněních jsou archivovány, bylo tomu tak i v požadovaném období žalobce. Žalobce však požaduje informace jiné, ve skutečnosti dle žalovaného žádá o to, aby GK Lvov přistoupil k vytvoření nových informací. Otázkou je, zda by vůbec požadované informace bylo možné nově vytvořit, resp. v jakém rozsahu a z jakých zdrojů. Jelikož se jedná o spisy k vízům dlouhodobým, originály ve spisu (žádosti a doprovodná dokumentace) nemá zastupitelský úřad k dispozici, neboť se zasílají rozhodujícím orgánům. Zdrojem informace by byl spis obsahující kopie dokumentace.

Žalovaný má za to, že ze žalobcem požadovaných informací (dle žalovaného odmítnutí žádosti, uplatnění stanoviska, provedení pohovoru, vyznačení víza/vrácení cestovního dokladu) byla v rozhodné době pouze v jediném případě zákonná povinnost k provedení záznamu o postupu zastupitelského úřadu do spisu. Jednalo se o záznam o odmítnutí žádosti o vízum poté, co žadatel neposkytl zastupitelskému úřadu součinnost při odstraňování vad žádosti. V ostatních případech nelze dle žalovaného ze zákona dovozovat, že by požadované informace v jednotlivých spisech musely být GK Lvov zohledněny, tudíž by bylo možno je z jednotlivých spisů nově vytvořit. Předpokládat to lze pouze v případě vyznačení víza. Vzhledem k důkladné evidenci vízových štítků by bylo možné dohledat jejich počet v rozhodných obdobích. Ten je roven počtu rozhodnutí policie o udělení dlouhodobého víza za předpokladu, že všichni žadatelé předají zastupitelskému úřadu cestovní doklad k vyznačení víza. Počet vrácených cestovních dokladů (po zamítavém rozhodnutí policie) však již ve spisech nemusí být dohledatelný. Ohledně pohovoru se žadateli žalovaný konstatuje, že povinnost zdokumentovat pohovor záznamem byla do právního řádu zavedena až s účinností od 1.1.2011 (§ 57 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Dle žalovaného žalobce neprokázal svá tvrzení, že požadovanými informacemi musí žalovaný ze zákona disponovat. Informace by mohly být nově vytvořeny v požadovaném rozsahu jen zčásti, a to v drtivé většině z jednotlivých spisů archivovaných na GK Lvov. Vzhledem k tomu, že zastupitelský úřad přijal v roce 2008 více než 15 tisíc žádostí o dlouhodobá víza, bylo by nezbytné důkladně prohlédnout tisíce spisů. To za situace, kdy z výše uvedených důvodů nelze předpokládat, že všechny požadované informace by bylo možno nově vytvořit. Taková přetíženost konzulárního úseku zastupitelského úřadu by představovala nepřiměřené úsilí na straně žalovaného (bod 13 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES o opakovaném použití informací z veřejného sektoru).

Žalobce v replice uvedl, že pokud zastupitelský úřad žádosti archivuje, pak musí mít jako „kontaktní místo“ vědomost o tom, kolik žádostí přijal a ke kolika žádostem, předtím než je zaslal příslušnému orgánu k rozhodnutí, uplatnil stanovisko. Pokud by tomu tak nebylo, byla by popřena transparentnost veřejné správy a jakákoliv možnost následné kontroly postupu zastupitelského orgánu. Žalobce se nedotazoval na počet udělených či neudělených víz, ale jen na počet přijatých žádostí o víza a počet žádostí, ve kterých bylo postupováno dle

různých ustanovení zákona o pobytu cizinců. Pokud § 52 odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců dává zastupitelskému úřadu pravomoc vést s žadatelem o vízum pohovor a uplatnit stanovisko, je nepředstavitelné, že o nich nevede alespoň základní evidenci. Žalobce dále uvádí, že vzhledem k provedeným opatřením vlády v roce 2009 byl GK Lvov oproti roku 2008 vytížen na 30-40 %.

Městský soud v Praze přezkoumal bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.) a věc posoudil následovně.

Podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

K otázce, do jaké míry je povinný subjekt povinen pořizovat k podaným žádostem různé soupisy, seznamy apod. z informací, které má k dispozici, tedy z informací, které existují, za předpokladu, že povinný subjekt takovou evidenci nevede, se vyjádřili autoři publikace Zákon o svobodném přístupu k informacím, nakl. Linde, A. Furek, L. Rothanzl. Dle autorů je nutné hledat míru v neostrém kritériu zátěže a složitosti přípravy odpovědi na žádost. *„Typicky se tento rozdíl projeví v souvislosti s dotazy na výsledky určitých řízení týkajících se povinného subjektu nebo jím prováděných (např. v kolika případech udělil povinný subjekt pokutu...)“. Za předpokladu, že půjde o pouhé mechanické shromáždění dat z jednotlivých spisů, pak se nebude jednat o vytvoření nové informace ve smyslu § 2 odst. 4, protože dochází jen k formálnímu zpracování (shromáždění) informací existujících (jedná se o prosté zpracování odpovědi na žádost), a případný čas strávený vyhledáním informace bude možné zohlednit stanovením náhrady za mimořádné rozsáhlé vyhledání informací podle § 17. To však platí jen za podmínky, že vytvoření „souhrnu dat“ nebude pro povinný subjekt nepřiměřenou zátěží ve smyslu výše uvedeném, tedy jestliže vytvoření nebude vyžadovat „přidanou hodnotu“ ze strany povinného subjektu; pokud by tomu tak bylo, zřejmě by se již jednalo o vytvoření nové informace (např. sdělení počtu vydaných stavebních povolení jistě nebude nepřiměřenou zátěží, vypracování podrobné statistiky z jednotlivých správních spisů, např. z jakých důvodů bylo určitým způsobem rozhodnuto ve vazbě na výši pokuty a osoby přestupce však již vytvoření nové informace bude).“*

Výjimku z poskytnutí informace z důvodu „nepřiměřeného úsilí“ obsahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru, jež v bodě 13 preambule stanovila, že *subjekty veřejného sektoru by však neměly být povinny poskytovat výtahy z dokumentů, pokud to představuje nepřiměřené úsilí*. Takové omezení se týkalo pouze *převodu papírových dokumentů do elektronické formy nebo zpracování elektronických souborů, aby byly navzájem slučitelné*. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26.6.2013, kterou se mění směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru v čl. 5 odst. 2 stanoví, že se *nezakládá povinnost subjektů veřejného sektoru vytvářet nebo upravovat dokumenty nebo poskytovat výtahy z dokumentů v otevřeném a strojově čitelném formátu spolu s jejich metadaty, aby splnily požadavky v něm stanovené, pokud by to představovalo nepřiměřené úsilí překračující rámec jednoduché operace*. Směrnice tedy výlukou z informační povinnosti pro „nepřiměřeného úsilí“ omezuje na převedení formy požadované informace do elektronické podoby, nikoli na poskytnutí informace jako takové. Zákon o svobodném přístupu k informacím takto výslovně nijak nestanoví, přičemž směrnice ponechává podmínky poskytnutí informace na národním zákonodárci.

Soud se zcela ztotožňuje s výše citovanou úvahou autorů uvedené publikace, neboť představuje výklad práva prostřednictvím vyvažování konkurujících si práv nebo právních institutů v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod tak, aby byla šetřena podstata a smysl nejen práva na informace, ale i podstata a smysl práva na informace jako takového (právního institutu). Omezení práva na informace z důvodu „nepřiměřeného úsilí“ lze dovést pouze výkladem ust. § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím o vytvoření nové informace, nikoli „nedostatečnou kapacitou“ povinného subjektu.

V dané věci tak není podstatné, zda žalovaný disponuje požadovanou „výslednou“ informací (evidencí, statistikou) nebo zda zákon žalovanému ukládá vést evidenci, nýbrž je rozhodné, zda žalovaný disponuje údaji, na základě jejichž shromáždění lze poskytnout požadovanou informaci a zda činnost povinného subjektu je pouze shromážděním a zpracováním takových údajů, nebo žadatel požaduje zpracování údajů na základě určitých kritérií a zhodnocení jejich vzájemného vztahu.

Žádost o sdělení množství podaných žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů na území ČR za účelem zaměstnání a za účelem účasti v právnické osobě přijatých zastupitelským úřadem v období od 1.1. do 13.7. 2008, od 14.7. do 27.7. 2008, od 28. 7. do 20.11.2008 zakládá dle názoru soudu pouze mechanické shromáždění dat z jednotlivých spisů tak, aby byly rozlišeny důvody žádostí o vízum nad 90 dnů. Jedná se o zpracování údajů, které spočívá pouze ve shromažďování údajů ze spisů nebo z informačního systému, aniž by byla zjišťována korelace mezi zpracovávanými údaji. Nejedná se proto o novou informaci ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Ministrem uvedená překážka „kapacity“ konzulátu není sama o sobě zákonným důvodem odepření informace podle zákona, nýbrž pouze možným předpokladem pro aplikaci § 17 zákona o stanovení náhrady za mimořádné rozsáhlé vyhledání informací. V této souvislosti soud konstatuje, že v případě aplikace § 16 odst. 4 věta druhá zákona soud při uložení povinnému subjektu požadované informace poskytnout nijak nepřihlíží k oprávnění povinného subjektu požadovat náhradu nákladů za poskytnutí informací podle § 17 zákona. Jinak řečeno, pokud povinný subjekt odmítne poskytnout informaci, jejíž poskytnutí by jinak opravňovalo stanovení náhrady podle § 17 zákona, soud v případě vyhovění žaloby nepodmíní poskytnutí informace úhradou nákladů podle § 17 zákona a bez dalšího povinnému subjektu uloží povinnost informaci poskytnout. Odmítnutím poskytnout informaci tak v řízení o žalobě podle s.ř.s. povinný subjekt ztrácí nárok na úhradu nákladů (srovnej § 17 odst. 4 zákona).

Jakkoli by žalovaný neprováděl „plošné statistiky“ a nevedl „evidenci“, resp. jím vedený informační systém by neobsahoval požadované informace, údaje na základě, kterých bylo možné požadovanou informaci vytvořit a poskytnout, žalovaný ke dni podání žádosti o informace měl v dispozici údaje (kopie spisů), na základě kterých bylo možné žalobci poskytnout požadované informace.

V dané věci je zjevné, že požadované informace se týkají působnosti žalovaného (§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, § 53 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), jestliže žalobce požádal o informace o činnosti generálního konzulátu ČR na Ukrajině ve Lvově. Žalovaný namítá, že zastupitelský úřad je pouze kontaktním místem, tj. žádosti o povolení k pobytu pouze přijímá a s doprovodnými listinami zasílá k rozhodnutí příslušným úřadům do ČR. Žalovaný tak o žádosti o vízum k pobytu nad 90 dnů nerozhoduje a disponuje pouze kopiemi dokumentace. Působnost povinného subjektu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím nelze omezit pouze na rozhodovací pravomoc státního

orgánu o předmětu požadované informace, nýbrž se jedná o jakoukoliv činnost státního orgánu, která souvisí s předmětem informace (srovnej NSS č.j. 1 As 29/2009-59). Zároveň povinnost povinného subjektu poskytnout informaci není nijak omezena formou listiny, ze které má být informace zjištěna a poskytnuta. Není tak podstatné, zda povinný subjekt disponuje originálem žádosti o vízum nebo jím zhotovenou kopií, autentičnost údajů je v obou případech totožná.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný namítl, že podle § 160 odst. 3 písm. d) zákona o pobytu cizinců jsou na zastupitelských úřadech uchovávány údaje pouze po dobu 3 let. Žalovaný tak účelově pominul ustanovení čl. 34 odst. 3 oběžníku, dle kterého je zastupitelský úřad povinen archivovat přijaté žádosti o udělení víza, resp. jejich kopie po jejich vyřízení po dobu 6 let od konce kalendářního roku, v němž byla žádost podána, a to podle čísel žádostí vygenerovaných systémem MVP/EVC řazených v řadě vzestupné, popřípadě podle data podání žádosti. Způsob archivace žádostí musí vyloučit možnost jejich zničení, ztráty či poškození. Ke dni podání žádosti o informaci ale i ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí ministra zahraničních věcí byl proto žalovaný, resp. GK Lvov, povinen disponovat kopíemi žádostí o povolení k pobytu nad 90 dnů.

Žalovaný tak byl povinen poskytnout žalobci požadované informace o množství podaných žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů na území ČR za účelem zaměstnání a za účelem účasti v právnícké osobě přijatých zastupitelským úřadem v období od 1.1. do 13.7.2008, od 14.7. do 27.7.2008, od 28.7. do 20.11.2008.

Žalobce dále požádal o informaci, v kolika případech zastupitelský úřad vyzval žadatele o udělení víza k odstranění vady žádosti (§ 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), uplatnit stanovisko a provedl pohovor (§ 57 odst. 2, 3 zákona o pobytu cizinců), odmítl žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů, nepředložil-li cizinec požadované náležitosti (§ 53 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Soud má za to, že tyto požadované informace plynou z obsahu spisů o žádostech o udělení víza, jejichž kopíemi byl zastupitelský úřad povinen disponovat. Poskytnutí informace i v této části spočívá pouze v mechanickém shromažďování údajů ze spisů, aniž by byla zjišťována korelace mezi zpracovávanými údaji. Nejedná se tak ani v této části požadované informace o novou informaci ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Podle čl. 21 odst. 2 oběžníku není-li formulář žádosti úplně nebo správně vyplněn nebo cizinec nepředloží požadované náležitosti podle čl. 19, ZÚ dle svých možností pomůže nedostatky podání odstranit nebo cizince vyzve k jejich odstranění, žádost mu vrátí a poskytne mu přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků s ohledem na jejich povahu. Nepředložil-li cizinec opakovaně ani po uplynutí poskytnuté lhůty požadované náležitosti, ZÚ žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů odmítne, přičemž postupuje podle přílohy č. 16 oběžníku. ZÚ pořídí pro svou spisovou dokumentaci fotokopie vyplněného tiskopisu žádosti a předložených náležitostí k žádosti a originály dokladů vrátí cizinci. ZÚ, u něhož je systém MVP/EVC dočasně nefunkční, sepíše záznam s uvedením důvodů odmítnutí a tento záznam uloží ke spisové dokumentaci ZÚ.

Podle čl. VI přílohy 16 oběžníku [Instrukce pro vydávání víz v rámci systému Modernizace vízového procesu (MVP/EVC)] ZÚ odmítne žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů v případě stanoveném v čl. 21 odst. 2 oběžníku. Odmítnutou žádost zanese ZÚ do systému MVP/EVC uvedením příslušného číselného kódu (N9) z položky „Rozhodnutí“. Do pošty k ŽOV pro ŘSCP u příslušného záznamu uvede ZÚ text: „Žádost podle § 53 odst. 2

zákona č. 326/1999 Sb., v platném znění, odmítnuta. “ a specifikuje důvody odmítnutí. Tím je současně splněna zákonná povinnost ZÚ sepsat záznam s uvedením důvodů.

Soud považuje za vyloučené, aby součástí (kopie) spisu o žádosti cizince o udělení víza nebyla výzva k odstranění vady podle § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť takový úkon zastupitelského úřadu zakládá nejen vyhotovení výzvy, ale také její odeslání, případné doplnění žádosti žadatelem a na to navazující další úkon zastupitelského úřadu. Zároveň z čl. VI Instrukce pro vydávání víz v rámci systému MVP/EVC jednoznačně vyplývá, že výsledek řízení o žádosti cizince – odmítnutí žádosti je součástí informačního systému žalovaného (MVP/EVC), tvrzení ministra o nevedení evidence je v této části požadované informace v rozporu se skutečným stavem. Podle čl. 21 odst. 4 oběžníku ZÚ *zanesse žádost (o udělení víza nad 90 dnů) do systému MVP/EVC a odešle záznam o žádosti na ŘSCP elektronickou formou.* Z dané ustanovení oběžníku plyne, že žalovaný disponuje evidencí podaných žádostí o vízum. Tvrzení ministra v napadeném rozhodnutí o nevedení „evidence“ je v rozporu se skutečným stavem.

Podle čl. 21 odst. 3 oběžníku *je ZÚ oprávněn uplatnit ke každé žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů své stanovisko, které v písemné formě přiloží ke spisu zasílanému do ČR k vyřízení, resp. uvede do průvodního dopisu zasílaného orgánu SCP. Orgán SCP při udělování víza k němu přihledne. Způsob uplatňování stanovisek ZÚ je popsán ve sdělení KO MZV č.j. 304173/2007-KO (S/391). Stanovisko ZÚ k žádosti se žadateli o vízum ani jeho zástupci nezpřístupňuje.*

Podle čl. 27 „osobní přítomnost cizince a pohovor při podání žádosti“ oběžníku *osobní přítomnost cizince je podmínkou podání žádosti. Žadatel musí být vyzván, aby se dostavil osobně a ústně zdůvodnil svou žádost, zejména existují-li pochybnosti o skutečném účelu pobytu nebo o úmyslu vrátit se do výchozí země. V odůvodněných případech může vedoucí ZÚ rozhodnout o tom, že žádost cizince bude přijata bez jeho osobní přítomnosti (odst. 1). Odůvodněným případem dle odstavce 1 se rozumí podání žádosti: a) občanem států, se kterými má ČR bezvízový styk, pokud v konkrétním případě k cestě do ČR s ohledem na účel pobytu anebo dobu pobytu vízum potřebují, b) cizincem mladším 15 let, který podává žádost a tuto za něho vyřizuje jeho zákonný zástupce - tento zástupce však musí být účasten osobně, c) jiným cizincem, je-li to v zahraničněpolitickém, obchodním, hospodářském, finančním, kulturním či jiném zájmu ČR, d) cizincem, který je ZÚ dobře znám nebo je-li vzdálenost k diplomatické misi nebo konzulárnímu úřadu příliš velká, a neexistují-li pochybnosti o jeho dobré víře, a v případě skupinového cestování (např. prostřednictvím cestovních kanceláří), zaručili dobrou víru těchto osob důvěryhodný subjekt (odst. 2). Rozhodnutí o prominutí podmínky osobní přítomnosti podle odstavce 2 písm. d) musí být vyznačeno v příslušné rubrice („Pro úřední účely“) tiskopisu žádosti, včetně uvedení konkrétního důvodu spolu s podpisem osoby, která výjimku udělila, a uvedeno v systému MVP/EVC (odst. 3). ZÚ nemusí aplikovat podmínku osobní přítomnosti na: a) držitele diplomatických, služebních, úředních a zvláštních pasů, b) držitele osobního dokladu námořníka (námořnického průkazu) vydaného členským státem Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 108 o dokladech totožnosti námořníků z 13. 5. 1958 (odst. 4). Podle § 63 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen dostavit se osobně na požádání policie nebo zastupitelského úřadu k podání vysvětlení před udělením víza a toto vysvětlení podat. Soud považuje za vyloučené, aby součástí (kopie) spisu o žádosti cizince o udělení víza nebyl alespoň záznam o provedení pohovoru s cizincem podle § 63 zákona o pobytu cizinců, neboť provedení pohovoru předpokládá minimálně předchozí přípravné úkony zastupitelského úřadu a poté i následné vyhodnocení zjištění vyplývajících z*

pohovoru. Soudu sice není znám spisový řád žalovaného pro zastupitelské úřady, ale absence záznamu o úkonech úřadu ve správním spise by byla zcela v rozporu s principy dobré správy.

Jak výše uvedeno požadované informace o postupu GK Lvov podle § 170 odst. 1, § 57 odst. 2, 3 a § 53 odst. 2 zákona o pobytu cizinců bylo možné poskytnout na základě údajů uvedených v kopiích spisů o žádostech cizinců o vízum, aniž by byla dána výlučka z informační povinnosti podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Zároveň část požadované informace bylo možné poskytnout na základě údajů uvedených v MVP/EVC, viz. čl. VI přílohy 16 oběžníku. Námitka žalovaného o tom, že disponuje pouze částí požadované informace, a proto neposkytne informaci žádnou, je v rozporu se smyslu práva na informaci a tomu odpovídající povinnosti povinného subjektu. Poskytnutí informace žadateli není nijak limitováno úplností poskytované informace. Pokud povinný subjekt disponuje pouze částí požadované informace, poskytne přirozeně pouze danou část, aniž by odmítl poskytnout informaci v celém jejím rozsahu.

Vzhledem k výše uvedeným právním závěrům soud nepřihlédl k námitce žalobce o poskytnutí obdobných informací jiným subjektem i žalovaným pro nadbytečnost.

Důvody odmítnutí poskytnout žalobci požadované informace (nová informace, žalobce nedisponuje požadovanou informací) jsou v rozporu se zákonem o svobodném přístupu k informacím i skutečným stavem, a proto soud žalobu napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a věc vrátil k novému rozhodnutí o odvolání žalobce.

Ke dni podání žádosti o informace i rozhodování žalovaného podklady pro poskytnutí požadované informace (kopie spisů o žádosti o víza u GK Lvov) existovaly. Ke dni rozhodnutí soudu takovéto podklady již neexistovaly (čl. 34 odst. 3 oběžníku). Tato skutečnost je významná z hlediska ust. § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., neboť pokud informace objektivně neexistuje, bez ohledu na příčinu jejího zániku, nelze ji poskytnout, zánik požadované informace je důvodem pro odmítnutí poskytnutí informace. Ust. § 16 odst. 4 zákona je výlukou z kasačního principu řízení dle soudního řádu správního, soud v řízení o žalobě dle zákona o svobodném přístupu k informacím je nejen oprávněn napadené správní rozhodnutí zrušit, ale také může uložit, resp. je povinen v případě oprávněné žádosti, uložit povinnému subjektu povinnost poskytnout žalobci požadovanou informaci. Soud má za to, že apelační prvky řízení o žalobě dle zákona o svobodném přístupu k informacím nezakládají vyloučení pravidla vázanosti skutkovým stavem ke dni vydání rozhodnutí žalovaného správního orgánu dle § 75 odst. 1 s.ř.s., neboť by jinak došlo k rozostření typové i institucionální odlišnosti řízení dle soudního řádu správního od správního řízení, které je předmětem soudního přezkumu. Ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí podklady pro poskytnutí požadované informace (kopie správních spisů) existovaly, proto soud vázán tímto skutkovým stavem dle § 75 odst. 1 s.ř.s. žalobu nezamítl z důvodu současné částečné faktické nemožnosti poskytnout informaci z důvodu jejího zániku po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. V dané věci lze část požadované informace poskytnout na základě údajů informačního systému žalovaného (MVP/EVC) bez ohledu na skartaci kopií spisů o žádosti cizinců o vízum nad 90 dnů. Soud nepřistoupil k aplikaci ust. § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a neuložil žalovanému povinnost poskytnout požadovanou informaci, neboť žalobou napadené neobsahuje úvahu o „možnostech“ MVP/EVC. Posouzení obsahu údajů v MVP/EVC soudem by tak přesáhlo rámec řízení dle soudního řádu správního.

Žalovaný je povinen v novém rozhodnutí o odvolání žalobce jednoznačně uvést, jaké požadované informace, resp. podkladové údaje, nejsou součástí MVP/EVC nebo jiného

informačního systému, ke kterému má žalovaný přístup. Pokud by požadované informace nebylo možné poskytnout na základě údajů v MVP/EVC nebo v jiné evidenci, je žalovaný povinen informace poskytnout na základě existujících spisů o žádostech o vízum, pokud neprokáže skartaci těchto spisů.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst.1 s.ř.s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu náleží náhrada účelně vynaložených nákladů řízení, jež se sestávají ze soudního poplatku 2.000,-Kč, nákladů právního zastoupení dle ustanovení § 7, § 9 a § 11 odst.1, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za 3 x úkon po 2100,- Kč a 3 x režijní paušál po 300,- Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika), to vše s DPH.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24.června 2015

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu

v zastoupení Mgr. Kamil Tojner, v.r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková